

ΜΟΔΑ

Ορισμός: Είναι οι παροδικές προτιμήσεις, μιας εποχής στον τρόπο ζωής και κυρίως του ντυσίματος, της κόμμωσης και της υπόδησης, οι οποίες επικρατούν μέσα σε μια κοινωνία για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα.

Χαρακτηριστικά γνωρίσματα της μόδας

- Η αστάθεια στα αισθητικά κριτήρια και η απουσία καλαισθητικού κριτηρίου
- Ο παροδικός χαρακτήρας της
- Η προβολή προτύπων αμφιβόλου ποιότητας
- Η τυφλή μίμηση των προτύπων μόδας
- Η ομοιομορφία και η μαζοποίηση
- Η κερδοσκοπία προς όφελος των επιχειρήσεων και εις βάρος των καταναλωτών

Αίτια του φαινομένου

Οικονομικά

1. Οι επιχειρήσεις δημιουργούν εφήμερα και παροδικά πρότυπα μόδας, για να οδηγούν διαρκώς τον καταναλωτή στην αγορά νέων προϊόντων και να αντεπεξέρχονται έτσι οι ίδιες στον ανταγωνισμό αυξάνοντας τα κέρδη τους.
2. Η διαφήμιση δημιουργεί πλασματικές ανάγκες και ωθεί τον σημερινό άνθρωπο να αγοράζει συνεχώς τα είδη που θεωρούνται της μόδας.
3. Το υψηλό βιοτικό επίπεδο και η τάση νεοπλουτισμού οδηγούν τους καταναλωτές στην απόκτηση προϊόντων που ακολουθούν τη μόδα.

Κοινωνικά

1. Επικρατεί η τάση της υιοθέτησης κοινών αισθητικών κριτηρίων από όλα τα μέλη της κοινωνίας και της μίμησης προτύπων που θεωρούνται αποδεκτά από όλους.
2. Η σύγχρονη κοινωνία, που ευνοεί τις διακρίσεις, οδηγεί τους ανθρώπους στο να ακολουθούν τη μόδα, προκειμένου να πετύχουν την κοινωνική ανέλιξή τους, την αναγνώριση και τη συμπάθεια των άλλων.
3. Η ξενομανία.

Ψυχολογικά

1. Το άτομο επιθυμεί την αλλαγή, ώστε να αποφεύγει τη μονοτονία και να μην πλήττει.
2. Η αυταπάτη ότι η κάλυψη των υλικών αναγκών σημαίνει ταυτόχρονα και κάλυψη των ψυχικών αναγκών. Το αίσθημα της χαράς και της ικανοποίησης που η εργασία στερεί στον άνθρωπο, το αναπληρώνει η μόδα.
3. Καλύπτεται η ανάγκη για αυτοεπιβεβαίωση και ικανοποιείται το αίσθημα της φιλαρέσκειας.

4. Οι επιλογές που ακολουθούν τις επιταγές της μόδας εξασφαλίζουν το κύρος και την αναγνώριση από τους άλλους.
5. Τα άτομα που έχουν συμπλέγματα κατωτερότητας πιστεύουν ότι ακολουθώντας τη μόδα του κοινωνικού τους περιβάλλοντος αποκτούν αναγνώριση από αυτό.

Θετικές συνέπειες της μόδας

- Προσφέρει εργασία σε πολλές κατηγορίες επαγγελματιών, αφού γίνονται νέες βιομηχανίες και βιοτεχνίες έτοιμων ενδυμάτων, οίκοι μόδας κτλ.
- Ενισχύει την εθνική οικονομία με την εξαγωγή ειδών μόδας (έτοιμων ενδυμάτων, υποδημάτων, καλλυντικών), αλλά και με τη διεύρυνση των εμπορικών επιχειρήσεων.
- Ικανοποιεί τις υλικές, ψυχολογικές και κοινωνικές ανάγκες των ανθρώπων. Καλύπτει την ανάγκη της αυτοεπιβεβαίωσης αλλά και της αναγνώρισης από τον κοινωνικό περίγυρο.
- Ευνοεί την ανάπτυξη καλαισθητικών κριτηρίων.
- Ικανοποιεί την ανθρώπινη επιθυμία για αλλαγή, καταπολεμώντας την ανία και τη μονοτονία.

Αρνητικές συνέπειες της μόδας

- Στερεί την ελευθερία και την πρωτοβουλία του ανθρώπου, αφού στην πραγματικότητα υποτάσσεται στη μίμηση. Γίνεται μέλος της μάζας και παθητικός δέκτης των επιλογών που άλλοι κάνουν γι' αυτόν.
- Εκμηδενίζει την προσωπικότητα του ατόμου αλλοτριώνοντας τη συνείδησή του.
- Τρέφει το αίσθημα της ανασφάλειας και της αβεβαιότητας και βοηθά στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού, καθώς, για να είναι κάποιος κοινωνικά αναγνωρίσιμος, πρέπει να συμμορφώνεται στους κανόνες της μόδας.
- Δημιουργεί άγχος και ψυχοσωματικά προβλήματα καθώς το άτομο, προσπαθώντας να ακολουθεί διαρκώς τη μόδα, εργάζεται περισσότερες ώρες προκειμένου να εξασφαλίσει χρήματα, για να αγοράζει νέα προϊόντα.
- Καθιερώνει υλιστικά πρότυπα ζωής δίνοντας μεγαλύτερη σημασία στην εξωτερική εικόνα του ατόμου και στην κατοχή πλούτου και αδιαφορώντας για την πνευματική του καλλιέργεια.
- Οδηγεί τον άνθρωπο στην άμετρη ικανοποίηση δευτερευόντων αναγκών, αποπροσανατολίζοντάς τον από βασικά προβλήματα.
- Αλλοτριώνεται η πολιτιστική ταυτότητα των λαών εξαιτίας:
 - α) της μίμησης και της ξενομανίας
 - β) της απόρριψης στοιχείων της παράδοσης, γιατί θεωρούνται ξεπερασμένα.

Προτάσεις - Λύσεις

- Πώς η οικογένεια θα αποτρέψει το παιδί από την τυφλή υιοθέτηση της μόδας

- ✓ Να καταλάβει το παιδί ότι η μόδα είναι μια προσωρινή συνήθεια, αφού έρχεται και παύει και ότι υπάρχουν ουσιαστικότερα πράγματα με τα οποία, αν ασχοληθεί θα αποκομίσει ποικίλα οφέλη.
- ✓ Να συνειδητοποιήσει ότι η ευτυχία δεν βρίσκεται στα υλικά αγαθά.
- ✓ Να μάθει να αντιστέκεται στον καταγκισμό διαφημίσεων των ΜΜΕ και να μη δέχεται τίποτα άκριτα.
- ✓ Οι ίδιοι οι γονείς να αποτελούν πρότυπα για τα παιδιά.
- ✓ Να κατανοήσουν ότι θα πρέπει να ακολουθεί τη μόδα σε λογικά πλαίσια, χωρίς να παρασύρεται από αυτή.
- ✓ Να συνειδητοποιήσει ότι δεν θα πρέπει να το απασχολεί πώς θα προβάλλει την εικόνα του, τι θα φορέσει για να είναι αρεστός, γιατί έτσι χάνει την ουσία σημαντικών πραγμάτων.